

УВОДНА РЕЧ ПРИРЕЂИВАЧА

Значај феномена људског стваралаштва и проблематике деловања на његов развој вечите су теме којима се, поред педагогије и психологије, баве све друштвене науке богатећи стално фонд сазнања о њима. Све је више прихваћено схватање да од квалитета васпитно-образовног система једне земље зависи и њен културни, технолошки и општи развој. Овакав став намеће потребу трагања за што ефикаснијим стратегијама чије је постулате проверила наука и прихватила пракса. Колико год била стара дилема настала још у античкој Грчкој на парадигми атинског и спартанског васпитања, она се сада мора разрешавати у новим условима. Однос према детињству се мењао кроз векове, као и улога одраслог, што је условило да свако време има своју педагогију и начине васпитања и образовања деце и младих. Обележја нашег времена су свакако демократизација васпитања и образовања, нов однос између одраслог и детета, као и осавремењивање програма. Међутим, демократизација се често схвата на разне начине, крећући се од става да ћемо „најбоље васпитавати дете ако га уопште не васпитавамо”, до уравнотеженог приступа у коме су одрасли и дете партнери, а утицање на његов развој поступак који узима у обзир дететове потребе, интересовања и могућности. Кроз програме васпитно-образовног рада, засноване на одређеним стратегијама, преламају се сва питања произашла из дилеме: препустити дечји развој механизмима сазревања или га „повући” (деловати на њега), као и које поступке применити у оквиру подршке развоју, водећи рачуна да се уваже дечја права на сопствени пут у животу и његова лична опредељења. Ово је значајно за педагошку науку, с обзиром да би требало да баца више светла на врло значајну проблематику стратегије васпитно-образовног рада којом се, са једне стране у највећој мери поштује личност детета, његове иницијативе, интересовања и одлуке, али се оно не препушта себи, него се проналазе путеви за успостављање партнерског односа, у коме свако од партнера има ингеренције сразмерно својој зрелости и искуству. Развој ликовне културе је сталан процес који започиње већ у предшколско доба и траје целог живота. Бавећи се различитим ликовним активностима стичу се елементи ликовне културе, али томе доприносе и

САЊА ФИЛИПОВИЋ

многе друге активности. Међу њима се нарочито истичу разне врсте практичног деловања и рада које ангажују техничка знања и стваралачке способности, рационалну и емоционалну сферу личности, дакле – све што потпомаже процес развоја ликовне културе, односно личности у целини. Ова проблематика превазилази и педагошке оквире улазећи у сфере филозофских система и постулата о слободи људске воље, смисла постојања, интергенерацијских односа, циљева васпитања и образовања, као и поступака којима се они остварују.

Др Сања Филиповић, доцент,
методика ликовног васпитања и образовања
Факултет ликовних уметности у Београду

